

Jaarverslag 2023

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de Rekenkamer Groningen. Hierin kunt u lezen over het onderzoek dat wij in 2023 hebben afgerond (Meldpunt Overlast en Zorg en Inkoop jeugdhulp via de RIGG), onderzoek dat wij zijn gestart (gemeentelijke bv's, Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid, NVRR Doe Mee onderzoek 2024 Energiebesparingsplicht), en het onderzoek waar wij aan doorgewerkt hebben (Coronagelden sectoren Sport en Cultuur). Het jaarverslag beschrijft daarnaast de landelijke en regionale samenwerkings- en overlegverbanden, de samenstelling van de Rekenkamer en de klankbordgroep en geeft een overzicht van het budget en de uitgaven in 2023.

Graag willen wij het college van burgemeester en wethouders, de griffie, de ambtelijke organisatie en niet het minst de klankbordgroep bedanken voor de goede samenwerking. We gaan ervan uit dat we deze samenwerking in 2024 op dezelfde voet voort kunnen zetten.

Op 6 december heeft de raad afscheid genomen van de voorzitter van de rekenkamer Han Warmelink. Hij was acht jaar lid van de rekenkamer (voorheen rekenkamercommissie), vanaf 2019 als voorzitter. Onder zijn voorzitterschap heeft hij de rekenkamer verder geprofessionaliseerd.

Het is een eer om deze professionalisering verder door te zetten en invulling te geven aan het voorzitterschap.

Namens de Rekenkamer Groningen,

Barbara Brink
Voorzitter

Afgeronde onderzoeken

Onderzoek Meldpunt Overlast en Zorg

Op 5 september 2023 heeft de Rekenkamer haar [rapport](#) *Meldingen van overlast: een zorg voor Groningen!* aan raadsleden, ketenpartners, burgers en andere geïnteresseerden gepresenteerd. In het rapport constateert de Rekenkamer dat het Meldpunt Overlast en Zorg niet naar behoren functioneert en dat niet aan de basisvoorwaarden voor een effectief meldpunt wordt voldaan. De registratie en verslaglegging van het MOZ zijn niet op orde en monitoring en evaluatie zijn ontoereikend. Hierdoor draagt het MOZ onvoldoende bij aan het doelmatig bestrijden van woonoverlast. Uit de onderzochte casuïstiek komt naar voren dat de effectiviteit van het MOZ beperkt is. De regierol van het MOZ moet in samenwerking met de ketenpartners worden versterkt zodat het meldpunt daadwerkelijk regie kan voeren bij het oplossen van situaties van woonoverlast.

De gemeenteraad heeft op 29 november 2023 alle aanbevelingen uit het rapport overgenomen, waaronder:

- College: Zorg voor een instrumentarium van monitoring en evaluatie en daarmee voor betrouwbare gegevens zodat met voortgangsrapportages (zoals de veiligheidsmonitor) de raad voorzien kan worden van gedegen informatie.
- College: Leg de bestuurlijke en ambtelijke verantwoordelijkheid voor (het regisseren van de aanpak van) woonoverlast eenduidig neer opdat er meer planmatig en gecoördineerd kan worden gewerkt bij het afhandelen van meldingen.

- College en raad: Zorg voor gerichte beleidsdoelstellingen en normstellingen met betrekking tot de aanpak en het bestrijden van woonoverlast. Als de gemeente helder is wat wel/niet getolereerd wordt, kan hier ook helder over gecommuniceerd worden naar de overlastgever en de melder.

Daarnaast heeft de raad de [motie](#) 'Raad050 voor Effectief Meldpunt Overlast en Zorg' aangenomen. In [bijlage 1](#) vindt u een overzicht van alle overgenomen aanbevelingen en de besluittekst van de aangenomen motie.

Onderzoek naar inkoop jeugdhulp via de RIGG

De Rekenkamer Groningen heeft in 2022 het initiatief genomen om samen met de andere rekenkamer(commissie)s van de andere Groninger gemeenten en de raden van Pekela en Westerwolde (gemeenten zonder een op dat moment functionerende rekenkamer) onderzoek uit te laten voeren naar de inkoop van jeugdhulp door de RIGG. Het onderzoek is extern uitgevoerd.

Op 19 oktober 2023 heeft de Rekenkamer Groningen haar [rapport Inkoop van jeugdhulp in Groningen](#) aan de gemeenteraad aangeboden. Uit het onderzoek blijkt dat met de wijziging van het inkoopmodel de gemeente Groningen in beginsel goed in staat lijkt om de stap naar eigen inkoop van lichte jeugdhulp te zetten, maar het is de vraag of met name de kleinere Groninger gemeenten dat ook kunnen. Het nieuwe model kan er zeker voor zorgen dat de vraag naar en het aanbod van jeugdhulp beter op elkaar zullen aansluiten, maar het risico bestaat dat de voordelen voor grotere gemeenten zullen leiden tot nadelen voor de kleinere. Op 20 december heeft de raad alle aanbevelingen uit het rapport overgenomen, waaronder onderstaande aanbevelingen:

- Betrek de raad en bespreek met de raad aan welke informatie behoefte is in het kader van zijn kaderstellende en controlerende rol.
- Maak als raad en college duidelijke afspraken over het monitoren van de risico's die gepaard gaan met het anders organiseren en inkopen van de basisjeugdhulp. Denk aan afspraken over de gewenste informatievoorziening en vaste momenten waarop de risico's worden besproken.

Een overzicht met de overgenomen aanbevelingen vindt u in [bijlage 2](#).

Lopend onderzoek

Onderzoek besteding corona compensatiegelden sport en cultuur

In november 2022 is de Rekenkamer gestart met een beperkt onderzoek naar de besteding van de corona-compensatiegelden. Het onderzoek richt zich op de vraag in hoeverre de corona-compensatiegelden voor de sectoren cultuur en sport doeltreffend zijn besteed en of in afdoende mate en in de breedte bereikt werd wat ermee was beoogd. Het onderzoek heeft door omstandigheden enige tijd stil gelegen. Na hervatting van de werkzaamheden zal de Rekenkamer het college van B en W in het tweede kwartaal van 2024 om een bestuurlijke reactie vragen. Daarna worden de uitkomsten van het onderzoek middels een Rekenkamerbrief aan de gemeenteraad aangeboden. De onderzoeksopzet vindt u [hier](#).

Onderzoek gemeentelijke vennootschappen

De Rekenkamer is in juni 2023 met haar onderzoek naar gemeentelijke vennootschappen gestart. Het onderzoek richt zich op de voor- en nadelen van gemeentelijke vennootschappen en in hoeverre deze democratisch kunnen worden gestuurd en gecontroleerd. De hoofdvraag van het onderzoek is:

'In welke mate en op welke onderdelen kan de raad invloed uitoefenen op een gemeentelijke vennootschap en welke risico's zijn er voor de gemeente bij het uitbesteden van het bewerkstelligen van doelen aan een gemeentelijke vennootschap?'

De Rekenkamer verwacht het onderzoeksrapport aan het begin van het tweede kwartaal van 2024 aan de gemeenteraad aan te kunnen bieden. De onderzoeksopzet vindt u [hier](#).

Gezamenlijk langjarig onderzoek naar de invulling van het NPLV

De Rekenkamer Groningen heeft in 2022 besloten om in samenwerking met de rekenkamers van Heerlen, Arnhem en Lelystad een langjarig onderzoekstraject te starten naar de lokale invulling van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV).

Het NPLV is een langlopend landelijk programma waarbij het rijk beoogd samen met gemeenten en andere lokale partijen de leefbaarheid en veiligheid in 20 focusgebieden verspreid over Nederland weer op orde te krijgen en de bewoners weer perspectief te bieden. Groningen Noord is een van de focusgebieden waar bijna een kwart van de inwoners van de gemeente Groningen wonen. Groningen Noord kent een diversiteit aan problematiek als het gaat om armoede, woonkwaliteit, zelfredzaamheid, gezondheid, opleiding, werk/werkeloosheid, veiligheid, ondermijning en drugs.

De Rekenkamer Groningen is in juli 2023 gestart met een oriënterend onderzoek naar de lokale invulling van het NPLV in Groningen Noord. De hoofdvraag van dit onderzoek is: 'Kan de gemeenteraad de ontwikkeling van het Nationale Programma Leefbaarheid en Veiligheid aan de beleidsmatige en financiële kaders toetsen?' De Rekenkamer verwacht de resultaten van het startonderzoek in het tweede kwartaal van 2024 aan de raad aan te bieden. De opzet van het startonderzoek is [hier](#) te vinden.

Aansluitend op de resultaten van het startonderzoek zullen de samenwerkende rekenkamers in de loop van 2024 ook de eerste gezamenlijke vergelijkingsrapportage aan de raden aanbieden. In die rapportage wordt de lokale vormgeving van het NPLV in Heerlen, Groningen, Arnhem en Lelystad met elkaar vergeleken. Centraal daarbij staat wat gemeenten, en in het bijzonder de gemeenteraden, van elkaar kunnen leren. In dat rapport zullen de rekenkamers ook inzicht geven in het onderzoekskader voor de komende jaren. Mogelijk sluiten nog meer rekenkamers bij het onderzoek aan.

NVRR Doe Mee onderzoek 2024 – energiebesparingsplicht

De Rekenkamer Groningen heeft besloten deel te nemen aan het landelijke NVRR Doe Mee onderzoek 2024 naar toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht. De energiebesparingsplicht geldt voor bedrijven die jaarlijks meer dan 50.000 kWh of 25.000 m³ aardgas gebruiken. Deze bedrijven zijn verplicht energiebesparende maatregelen te nemen. Gemeenten en provincies moeten controleren of bedrijven dat doen. In het NVRR Doe Mee onderzoek wordt voor de gemeente Groningen nagegaan:

- of en zo ja welke afspraken de gemeente met de omgevingsdienst heeft gemaakt over de invulling van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht;
- hoe de omgevingsdiensten over de uitvoering van de afspraken rapporteren aan de gemeente;
- hoe het college rapporteert aan de gemeenteraad.

Het onderzoek is in december 2023 gestart en wordt in opdracht van de NVRR extern uitgevoerd. Meer informatie over het NVRR Doe Mee onderzoek 2024 vindt u [hier](#).

Externe contacten en overige activiteiten

- De Rekenkamer Groningen is lid van de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR). Tijdens het jubileumcongres van de NVRR in oktober 2023 heeft de Rekenkamer Groningen samen met de rekenkamers van Heerlen, Arnhem en Lelystad een workshop over het gezamenlijke langjarige onderzoek naar het NPLV gegeven.
- De Rekenkamer Groningen neemt deel aan de kerngroep van de NVRR Kring Noord. Een samenwerkingsverband van noordelijke rekenkamers gericht op kennis- en ervaringsdeling en onderlinge netwerken. De kerngroep Kring Noord organiseert jaarlijks bijeenkomsten, waaronder een congres.
- De Rekenkamer heeft in 2023 een gezamenlijk onderzoek met de rekenkamers van de overige 9 Groninger gemeenten naar de inkoop van jeugdhulp RIGG afgerond.

- De Rekenkamer is in 2023 in samenwerking met de rekenkamers van Heerlen, Arnhem en Lelystad gestart met een langjarig onderzoek naar de lokale invulling van (NPLV) in Groningen Noord.
- De Rekenkamer onderhoudt diverse contacten en oriënteert zich in brede zin op wat zich zowel binnen als buiten de gemeente Groningen in de maatschappij afspeelt. Een voorbeeld hiervan is het contact met de ombudsman Groningen; ontwikkelingen die de ombudsman signaleert kunnen mogelijk relevant zijn voor de gemeenteraad en daarmee voor Rekenkameronderzoek.
- Sinds 2022 houdt de Rekenkamer een overzicht bij met alle actuele door de raad overgenomen Rekenkeraanbevelingen. Dit overzicht vindt u [hier](#).

Samenstelling Rekenkamer en klankbordgroep

De raad heeft Han Warmelink op zijn verzoek per 1 oktober 2023 ontslag verleend als lid en voorzitter van de Rekenkamer. Sinds 2015 was hij lid van de Rekenkamer(commissie), waarvan sinds 2019 voorzitter. De Rekenkamer bedankt Han Warmelink voor zijn bijdrage aan de Rekenkamer. Na Han Wamelinks vertrek was Hans van Mossevelde plaatsvervangend voorzitter. Barbara Brink is de nieuwe voorzitter van de Rekenkamer. Op 29 november 2023 is zij door de gemeenteraad benoemd.

Rekenkamerleden tot 29 november 2023:

- Han Warmelink (voorzitter) (tot 1 oktober 2023);
- Hans Kastermans;
- Hans van Mossevelde (plaatsvervangend voorzitter van 1 oktober tot 29 november 2023).

Rekenkamerleden vanaf 29 november 2023:

- Barbara Brink (voorzitter);
- Hans Kastermans;
- Hans van Mossevelde.

Simone Steenbeek is secretaris onderzoeker van de Rekenkamer. Zij voert onderzoeken uit voor de Rekenkamer en verzorgt de ambtelijke ondersteuning.

Na de Rekenkamervergadering van 6 september 2023 is afscheid genomen van Janette Bosma als aftredend lid van de klankbordgroep. De Rekenkamer bedankt Janette Bosma nogmaals voor haar inzet als lid van de klankbordgroep. De positie was de rest van het jaar vacant. Op 31 januari 2024 is Jahir Scoop door de raad benoemd als lid van de klankbordgroep.

De klankbordgroep van de Rekenkamer bestond in 2023 uit de volgende gemeenteraadsleden:

- Janette Bosma (tot en met 6 september 2023);
- Elte Hillekens;
- Maria Martinez Doubiani;
- Mariska Sloot.

Budget en uitgaven Rekenkamer Groningen

De Rekenkamer wordt ondersteund door een secretaris onderzoeker (0,9 fte) en heeft een jaarlijks budget van €80.000 voor onderzoek en organisatie. In 2023 is van het budget voor onderzoek en organisatie een bedrag van €30.310 besteed en wel als volgt:

Besteed aan:	Bedrag (afgerond):
Gezamenlijk onderzoek inkoop jeugdhulp RIGG (tweede deel, extern uitgevoerd)	15.700
Gezamenlijk onderzoek inkoop jeugdhulp RIGG (ontvangen bijdrage overige negen rekenkamers/gemeenten)	-18.000
Onderzoek Meldpunt Overlast en Zorg (extra inzet, intern)	2.240
Onderzoek besteding coronagelden sport en cultuur (intern uitgevoerd)	6.475
Vergoeding voorzitter	9.750
Vergoeding leden	12.000
Contributie NVR	1.340
Bureaunkosten	805
TOTAAL	€ 30.310

Enkele opmerkingen bij bovenstaande overzicht:

- In bovenstaand overzicht is tevens een deel van de vergoeding van de voorzitter over 2022 verwerkt die in 2023 verlaet is uitbetaald en daarom in dit jaarverslag wordt verantwoord.
- De vergoeding voor de plaatsvervangend voorzitter voor oktober en november 2023 is begin 2024 uitbetaald en komt ten laste van het budget van 2024.

Ten slotte

Op de website gemeenteraad.groningen.nl/rekenkamer vindt u meer informatie over de genoemde onderzoeken en over de Rekenkamer.

Mocht u vragen, opmerkingen of suggesties hebben naar aanleiding van dit jaarverslag, dan kunt u zich via onderstaande contactgegevens tot de Rekenkamer wenden.

Rekenkamer Groningen

Postbus 30026

9700 RM Groningen

050-367 5266

rekenkamer@groningen.nl

Uitgave: maart 2024

Bijlage 1: Overgenomen aanbevelingen en motie onderzoek Meldpunt Overlast en Zorg

Overgenomen Rekenkameraanbevelingen

De volgende Rekenkameraanbevelingen uit het [rapport Meldingen van overlast: een zorg voor Groningen!](#) zijn door de raad overgenomen:

Uitvoering

Actie college

1. Onderteken met alle ketenpartners het convenant van 2021.
2. Versterk in samenwerking met de ketenpartners de regierol van het MOZ zodat het meldpunt ook daadwerkelijk de regie kan voeren bij het oplossen van situaties van woonoverlast.
3. Heroverweeg de positie van het MOZ, ook in relatie tot andere meldpunten en binnen de eigen organisatie; tracht de nadelen van de decentrale huisvesting te beperken.
4. Verbeter de aansturing en onderlinge relaties van het MOZ zodat het MOZ zich meer als eenheid kan presenteren naar de buitenwereld en onderlinge afstemming gegarandeerd wordt (duidelijke werkinstructies, eenduidige registratie meldingen, kennisuitwisseling, en dergelijke).
5. Versterk de relaties van het MOZ met andere gemeentelijke organisatie-eenheden ten behoeve van een betere informatie uitwisseling.

6. Draag zorg voor een beter registratiesysteem passend bij de taak, doelstelling en werkzaamheden van het meldpunt. Zorg ervoor dat met het registratiesysteem het aantal overlastsituaties en de aard, omvang, ernst en plaats van de overlast en eerder ingezette middelen in beeld kunnen worden gebracht.
7. Zorg voor een instrumentarium van monitoring en evaluatie en daarmee voor betrouwbare gegevens zodat met voortgangsrapportages (zoals de veiligheidsmonitor) de raad voorzien kan worden van gedegen informatie.

Actie MOZ en ketenpartners

8. Zorg er voor dat op operationeel niveau duidelijke afspraken worden gemaakt betreffende de regierol, de onderlinge afstemming en communicatie met hoewel melder als ketenpartners, doorlooptijden van acties, het vastleggen van afspraken en informatie, en dergelijke.
9. Garandeer dat de samenwerkingsafspraken uit het convenant ook daadwerkelijk nageleefd worden. Zorg ervoor dat het MOZ actief wordt geïnformeerd over in behandeling zijnde overlastsituaties. Zorg bij het organiseren van een casustafel woonoverlast voor de aanwezigheid van alle bij een casus betrokken ketenpartners.
10. Organiseer dat helder gecommuniceerd wordt wat melders mogen verwachten wanneer zij een melding doen. Dat geldt zowel voor de werkwijze van het MOZ, de afstemming met ketenpartners, de verdere communicatie met de melder als de te bereiken resultaten. Op die manier kunnen de verwachtingen van melders gemanaged worden en kan melders duidelijk gemaakt worden wat zij al dan niet kunnen verwachten van het MOZ en van de ketenpartners bij het oplossen van woonoverlast.
11. Regel de communicatie met melders zodanig dat ten minste één van de ketenpartners in contact blijft met de melder tot het moment dat, na overleg met de melder, het dossier wordt gesloten.

Beleid

Actie college

12. Leg de bestuurlijke en ambtelijke verantwoordelijkheid voor (het regisseren van de aanpak van) woonoverlast eenduidig neer opdat er meer planmatig en gecoördineerd kan worden gewerkt bij het afhandelen van meldingen.
13. Het MOZ heeft tot taak meldingen te ontvangen en te registreren en de aanpak te regisseren. Herformuleer de doelstelling 'het op effectieve wijze voorkomen, beperken en bestrijden van (woon)overlast' naar 'het op effectieve wijze beperken en bestrijden van (woon)overlast'.

Actie college en raad

14. Zorg voor gerichte beleidsdoelstellingen en normstellingen met betrekking tot de aanpak en het bestrijden van woonoverlast. Als de gemeente helder is wat wel/niet getolereerd wordt, kan hier ook helder over gecommuniceerd worden naar de overlastgever en de melder.

Raad

Actie raad

15. Maak concrete afspraken met het college over de informatie die de raad wil ontvangen met betrekking tot de aanpak van woonoverlast. Toegespitst op het MOZ zou het daarbij kunnen gaan om het volgende:
  - a. Geef duidelijk aan waarover de raad geïnformeerd wil worden, bijvoorbeeld over het doelbereik en effect van het MOZ;
  - b. Maak heldere afspraken over hoe een kwalitatieve en kwantitatieve evaluatie van de aanpak van woonoverlast plaats kan vinden en hanteer duidelijke parameters: wanneer is overlast verminderd of gestopt, wanneer is de samenwerking tussen de ketenpartners effectief?
  - c. Vraag om een consistente en betrouwbare presentatie van kwantitatieve informatie zodat ontwikkelingen door de tijd kunnen worden geëvalueerd. Bepaal vooraf wat positieve ontwikkelingen zijn, zoals tevredenheid van de melder, snellere afhandeling van een overlastsituatie, oplossen/beëindigen van overlast in een lagere trede van de escalatieladder, vermindering van het aantal (terugkerende) overlastsituaties, et cetera.

Aangenomen motie

Met het aannemen van de [motie](#) 'Raad050 voor Effectief Meldpunt Overlast en Zorg' verzoekt de raad het college om:

1. de [in de bestuurlijke reactie genoemde] ontwikkellijnen te vertalen naar gerichte beleidsdoelstellingen en realistische normstellingen voor de aanpak en het bestrijden van woonoverlast en deze uiterlijk maart 2024 met de raad te delen;

2. de raad jaarlijks specifiek te informeren over het MOZ en deze rapportage vanaf 2023 structureel op te nemen in de jaarrekening;
3. in de rapportage aandacht te hebben voor de volgende onderdelen: algemene ontwikkelingen binnen organisatie MOZ, voortgang en verbeteringen ten aanzien van de beleidsdoelstellingen en de realistische normstellingen en het aantal meldingen;
4. de rapportage aan te vullen met een tevredenheidsonderzoek (zoals bij de Wmo) onder de melders naar de afhandeling van hun melding.

Bijlage 2: Overgenomen aanbevelingen onderzoek inkoop jeugdhulp via de RIGG

De volgende Rekenkameraanbevelingen uit het [rapport Inkoop van jeugdhulp in Groningen](#) zijn door de raad overgenomen:

Regionaal

1. Maak als Groninger gemeenten concrete afspraken met elkaar over het monitoren van de risico's die gepaard gaan met de invoering van het hybride model. Maak duidelijk welke rol de RIGG hierin heeft.
  - Bepaal welke informatie noodzakelijk is om de risico's te monitoren. Verzamel en analyseer de informatie en zorg dat deze in periodieke rapportages wordt aangeleverd. Let daarbij in het bijzonder op de gevolgen voor het regionaal dekkend zorglandschap. Maak duidelijk wie verantwoordelijk is voor het verzamelen en analyseren van de gewenste informatie en het aanleveren van de rapportage.
  - Maak van de risico's invoering hybride model een structureel agendapunt tijdens de vergaderingen van de adviescommissie Jeugd. Bespreek tijdens het agendapunt de rapportage met de risicomonitor.
2. Maak als Groninger gemeenten afspraken over de inkoop van de middel voorzieningen en blijf de hoog specialistische voorzieningen regionaal of zelfs op bovenregionaal niveau inkopen.

Lokaal Groningen

3. Versterk de informatiepositie.
  - Focus hierin op het verkrijgen van meer inzicht in de vraag naar jeugdhulp in de gemeente, de onderliggende oorzaken ervan en de effectiviteit van het beleid.
  - Betrek de raad en bespreek met de raad aan welke informatie behoefte is in het kader van zijn kaderstellende en controlerende rol.
  - Maak met WIJ Groningen afspraken over het aanleveren van informatie dat inzicht geeft in de effectiviteit van de uitvoering van de taak SAMEN.
  - Maak als raad en college duidelijke afspraken over het monitoren van de risico's die gepaard gaan met het anders organiseren en inkopen van de basisjeugdhulp. Denk aan afspraken over de gewenste informatievoorziening en vaste momenten waarop de risico's worden besproken.